

VÍTAZ SÚŤAŽE

DOBRÁ NIVA

DEDINA ROKA 2009

Vítazná obec roku 2009 - piaty ročník súťaže Dedina roka

- Ministerstvo životného prostredia SR • Slovenská agentúra životného prostredia •
- Spolok pre obnovu dediny • Združenie miest a obcí Slovenska •

Slovo na úvod

Súťaž Dedina roka

V roku 2001 bolo Slovensko ako člen Európskeho pracovného spoločenstva pre rozvoj vidieka a obnovu dediny po prvý krát oslovené delegovať svojho víťaza do európskej súťaže a tak reprezentovať v uvedenej oblasti našu krajinu. Vtedy sa ujal tejto zodpovednej povinnosti a zároveň aj skvelej príležitosti rezort životného prostredia. Ako nositeľ Programu obnovy dediny založil túto tradíciu pod záštitou ministra životného prostredia. Na pôde Spolku pre obnovu dediny sa zrodili prvé súťažné podmienky a pravidlá, odbornou a organizačnou garanciou bola poverená Slovenská agentúra životného prostredia.

O čom je súťaž? Je jedinečnou príležitosťou zmerať si sily, dokázať, že dedina má obrovský ľudský potenciál, ktorý si váži bohatstvo vidieckej kultúry a krajiny a dokáže ho zachovávať a zveľaďovať. Je to veľká šanca preukázať kvality, uvedomiť si hodnoty, motivovať obyvateľov, inšpirovať sa navzájom, pritiahnúť návštevníkov, reprezentovať našu krásnu vidiecku krajinu. Uplatňovanie myšlienok obnovy dediny si získava čoraz viac priaznivcov nielen z radov samospráv, ale aj občianskych aktivít. V súťaži sa cení originalita prístupov, participácia obyvateľov na obnove, fantázia a odvaha, nápady a existencia vízií, dôraz na zachovanie typických črt a identitu prostredia. Dedina sa musí prejavovať ako dobrý hospodár, partner i hosť. Ak je dedina ešte aj „ako maľovaná, klenotnica a pospolitosť“, má šancu na najvyššie ocenenia.

Piaty ročník súťaže je malým jubileom, pri ktorom je možné spokojne skonštatovať, že v rovnakých kultúrnych, ekonomických a spoločenských podmienkach u nás existuje veľa obcí, ktoré môžu byť príkladom a vzorom. Všetkým oceneným obciam tohto ročníka v mene usporiadateľov gratulujem, vyslovujem poďakovanie za vynaloženú energiu, odvahu a hrdosť na svoje vlastné korene a tradície a víťazovi želim úspešnú reprezentáciu v európskej súťaži.

Verím, že táto útlá brožúra bude inšpiráciou a výzvou aj pre ďalších záujemcov v budúcnosti, zároveň je poďakovaním všetkým, ktorí venovali svoj čas zostaveniu, vyhláseniu, hodnoteniu a propagácii súťaže.

Ing. arch. Anna Kršáková

manažér súťaže

Predmet súťaže a zameranie hodnotených kategórií:

1. Dedina ako hospodár

... Využívame miestne zdroje ...

Táto kategória hodnotí možnosti zamestnanosti v obci, existenciu podnikov, závodov, hospodárskych zariadení a drobných prevádzok, ktoré vytvárajú pracovné príležitosti priamo v obci. V rámci tejto kategórie je ocenená aj súčinnosť poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a využitie prirodzeného potenciálu krajiny, ktoré je ekologicky únosné a vedie k racionálnemu zaobchádzaniu so zdrojmi a surovinami a ich využitiu v miestnej výrobe.

... Dedina by mala byť ako dobrý gazda ...

2. Dedina ako maľovaná

... Súlad a harmónia...

Zachovaný citlivý vzťah – súlad starého s novým, keď vedľa seba stojí starý a nový dom..., keď to nové – mladé má úctu k tomu, čo tu vyrástlo pred niekoľkými desiatkami rokov. Rešpektovanie regionálnej architektúry v novej výstavbe, uplatňovanie pôvodných architektonických a urbanistických charakteristík, smerujúcich k zachovaniu rázovitosti a identity prostredia, premyslené usmerňovanie a regulovanie výstavby. Ochrana životného prostredia, ktorá vedie ku krásu, čistote, estetike a jedinečnému vzhľadu obce, starostlivosť o verejnú priestranstvá a zeleň.

... Keď Vás obec jednoducho oslní...

3. Dedina ako klenotnica

... Obec sú občania..., ... občania ako jeden z klenotov...

Kategória, ktorá oceňuje predovšetkým obyvateľov obce a ich aktivity v oblasti kultúry, zachovávanie a zveľádovanie tradícií, zvykov a zručností pre ďalšie generácie. Oceňuje sa aj existencia, obnova a ochrana kultúrnych objektov a objektov ľudového staviteľstva. Klenotmi sú aj biologicky a ekologicky cenné lokality a kategórie ochrany prírody.

Klenotmi sú i atmosféra a originalita, ktorá na Vás dýchne po vstupe do obce ...

4. Dedina ako pospolitost'

... Keď záujmy a koničky spájajú ...

Ďalšia z kategórií, ktorá neocceňuje len obec, ale predovšetkým všetkých jej občanov. Je to významenie za spoločenský život v obci, za rozsah a rôznorodosť spolkovej, klubovej a inej záujmovej činnosti, ktorú vytvárajú hasiči, poľovníci, rybári, starí či mladí, športovci aj nešportovci...

Hodnotí možnosti pre stretávanie sa občanov, sociálne služby a charitatívnu činnosť, činnosť dôchodcov i mládeže, športových klubov, aktivity a zapájanie marginalizovaných skupín do spoločných aktivít, výchovu, vzdelávanie i osvetu. Nezanedbateľná je komunikácia a práca s ľuďmi, dobrovoľné aktivity, občianska angažovanosť a zapojenosť občanov do aktivít obce.

DEXIA banka Slovensko – generálny partner súťaže

5. Dedina ako partner

... Keď v obci spolupracujeme, keď obec spolupracuje..., keď máme priateľov...

A nielen to. Partnerstvo je o tom, že si občania plánujú rozvoj svojej obce, že ich názor „v takejto obci chceme žiť“ a názory odborníkov, ktorí prichádzajú „zvonka“ sa premietnu do dôležitých obecných dokumentov, do stratégií trvalodržateľného rozvoja. Keď spolupracuje samospráva s podnikateľskou aj s nepodnikateľskou sférou, aj to je partnerstvo. Keď obec spolupracuje v rámci svojho regiónu, keď sa obce spájajú do mikroregiónov, keď má obec ambície spolupracovať v oblasti kultúry či histórie, vymieňať si znalosti a budovať priateľstvá nielen doma, ale aj za hranicami.

Jednoducho – keď sa chceme učiť od druhých, keď vieme odovzdať naše skúsenosti...

6. Dedina ako hosťiteľ

... Keď vieme byť štedrý..., keď k nám ľudia radi chodia...

Dedina ako hosťiteľ je typická svojou otvorenosťou návštevníkom a širokou škálou ubytovacích, stravovacích a doplnkových služieb pre turistov, pričom je rešpektovaný miestny kolorit. Obec prezentuje a prístupňuje svoje atraktivity, propaguje sa, buduje zariadenia pre relax a oddych – turistické trasy a cyklotrasy, oddychové miesta, náučné chodníky.

... Keď obec rada návštevníkov privíta a vie, čo im ponúkne...

Starostlivosť o zeleň a životné prostredie

Starostlivosť o zeleň a životné prostredie v katastrálnom území obce predstavuje predovšetkým obhospodarovanie lúk a pasienkov, vykášanie popri komunikáciách, udržiavanie medzí a remízok, poľných ciest, či zabezpečovanie protierózných opatrení. Nezanedbateľná je aj starostlivosť o pôvodnú vegetáciu, konzultácie s odborníkmi pri výsadbe novej zelene, ekologicky únosné a racionálne využívanie a zaobchádzanie s obnoviteľnými zdrojmi energie, separácia odpadu a kompostovanie.

... Keď sú v obci vytvorené podmienky pre environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu, starostlivosť o krajinu...

Súťažiaci obce musia:

- prezentovať komplexne vykonávaný rozsah obnovy dediny vo všetkých šiestich cieľoch obnovy, pričom ciele nemusia byť plnené iba obcou, ale aj ďalšími partnermi (občania, organizácie, podnikatelia, mikroregión),
- na dosiahnutie cieľov vo všetkých oblastiach mať k dispozícii koncepčné dokumenty vypracované na princípe udržateľného rozvoja a charakterizované víziou, fantáziou a odvahou,
- dosahovať ciele dlhodobou úspešnými metódami a stratégiami, ako sú zvýšené vlastné iniciatívy a účasť obyvateľstva, dialóg politikov, expertov a vlastníkov s obyvateľmi, zvláštny dôraz na kooperáciu v susedskom a komunálnom partnerstve,
- zaslať prihlášku a kompletne vyplnené všetky oblasti hodnotenia do vyhláseného termínu na adresu vyhlasovateľa súťaže

Ceny súťaže „Dedina roka 2009“ sú čestné, udelí ich minister životného prostredia vo víťaznej obci. Ocenené obce získajú zároveň nárok na dotáciu v nasledujúcom roku pri podaní úspešného projektu do Programu obnovy dediny. Víťazná obec získava titul „Dedina roka 2009“ a s ňou právo reprezentovať Slovenskú republiku v európskej súťaži o „Európsku cenu obnovy dediny“.

Charakteristika súťaže

Program obnovy dediny (POD) je známym, ale hlavne obľúbeným a úspešným nástrojom rozvoja vidieka v štátoch vyspelej Európy. Od roku 1998 sa pokúšame tento štandard dosiahnuť aj na Slovensku. Základným znakom tohto procesu je smerovanie k zachovaniu identity sídiel, krajiny a kultúry vidieka.

Cieľom POD je vytvorenie ekonomických, organizačných a odborných predpokladov podpory vidieckych komunít k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o rozvoj zdravého životného prostredia, udržiavanie prírodných a kultúrnych hodnôt krajiny a rozvoj ekologicky nezávadného hospodárenia s využitím miestnych zdrojov. Základným princípom tohto programu je zvýšená ľudská aktivita, ktorá je hnacím motorom procesu a súčasne šetrí finančné prostriedky.

Súťaž Dedina roka (SDR) prispieva na jednej strane k zvyšovaniu konkurencieschopnosti a prestíže slovenského vidieka, k zlepšeniu estetického vzhľadu obcí a ich pôsobeniu navonok. Na druhej strane si pozorne všimá, i keď skryté, ale o to dôležitejšie stránky života obce. Činorodosť miestnych záujmových spolkov a občianskych združení, schopnosť tvorivej súčinnosti rozličných subjektov, udržiavanie kultúrnych tradícií, pohostinnosť. Takýmito aktivitami sa posilňujú zdravé medzilidské vzťahy, ktoré patria k tým najväčším výsadám života na dedine. V poslednej dobe pribúdajú aj na vidieku nové a zrekonštruované domy, mnoho mladých rodín hľadá svoje trvalé bývanie na vidieku, kde pokoj, príroda a osobnejšie väzby lákajú viac, než anonymné mestské prostredie. Súťaž umožňuje predstaviť zúčastnené obce, prezentovať celú škálu aktivít, ktoré sa na vidieku odohrávajú a upozorniť na to, že vidiecky priestor je podstatnou a nezanedbateľnou súčasťou územia Slovenska.

V roku 2009 sa uskutočnil už 5. ročník súťaže Dedina roka, ktorý je organizovaný **Slovenskou agentúrou životného prostredia pod gesciou Ministerstva životného prostredia SR**, v spolupráci so **Spolkom pre obnovu dediny a Združením miest a obcí Slovenska**. Do súťaže sa v roku 2009 prihlásilo 12 obcí, z ktorých bolo ocenených 10.

Hlavnými oblasťami hodnotenia súťažiacich obcí je posilnenie a integrácia poľného a lesného hospodárstva v regionálnom kontexte, zachovanie a rozvoj tradičných miestnych remeselných zručností, ekologicky únosné zachádzanie s vodami a energiami (zdroje, využívanie, nakladanie s odpadmi), ako aj využívanie druhotných surovín, symbióza hodnotného starého a nového moderného stavebného fondu, ako aj miestne typický a zdrojovo transparentný rozvoj sídla, rozvoj a udržiavanie kultúrnej krajiny v ekologických súvislostiach, posilnenie identity a sebauvedomenia obyvateľov dediny, najmä prostredníctvom kultúrnych iniciatív a ďalšieho vzdelávania priamo v dedine, znovuoživenie tradičných a udržanie súčasných kultúrnych a sociálnych hodnôt a ustanovizní, až po zapojenie všetkých generácií, pohlaví, národností, rovnako ako aj zdravotne postihnutých na hospodárskom, spoločenskom a kultúrnom živote obce.

Charakter kritérií a hodnotenia sa niesol v duchu motto európskej súťaže o Európsku cenu obnovy dediny, ktorú od roku 1990 s dvojročnou pravidelnosťou vyhlasuje Európske pracovné spoločenstvo pre rozvoj vidieka a obnovu dediny so sídlom vo Viedni (ARGE).

Reprezentovanie Slovenskej republiky je náročné, obce musia splniť súťažné podmienky európskeho ARGE, týkajúce sa realizácie komplexnej škály obnovy dediny v súvislosti s mottom súťaže, ktoré pre rok 2010 znie: Nová energia pre silnú spoluprácu.

Hodnotenie súťaže

Prihlásené obce hodnotila komisia zložená zo starostov víťazných obcí z minulých ročníkov súťaže a zo zástupcov partnerských organizácií: Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR), Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP), Spolok pre obnovu dediny (SPOD), Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS), Environmentálny fond, Agentúra pre rozvoj vidieka (ARVI), Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR), Vidiecky parlament na Slovensku (VIPA), Národné osvetové centrum (NOC), Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu (SZKT), DEXIA banka Slovensko, zástupcovia samosprávnych krajov.

Hodnotenie sa konalo na dvoch úrovniach. V priebehu mesiacov máj a jún 2009 navštívila všetky obce hodnotiacia komisia. Každá obec mala k dispozícii tri hodiny, počas ktorých musela čo najlepšie zvládnuť svoju prezentáciu. Záležalo na jej invencii, akú formu prezentácie zvolila a čo všetko komisii ukázala, či zaangažovala miestnych aktivistov, spolky, poslancov, podnikateľov. Po návšteve všetkých obcí a spracovaní hodnotiacich formulárov sa začiatkom septembra 2009 uskutočnilo záverečné rokovanie hodnotiacej komisie, na ktorom boli na základe výjazdov v obciach, údajov z prihlášok, počítačových prezentácií, pridelených bodov a spoločných návrhov udelené všetky ocenenia a bol určený víťaz súťaže. Komisia môže navrhnúť a udeliť aj ďalšie ocenenia podľa aktuálnej situácie, príp. niektoré ocenenie neudelíť.

Hodnotiacia komisia pracovala v nasledovnom zložení:

Ing. arch. Anna Kršáková	predseda komisie, SAŽP
Ing. Ivona Cimermanová	tajomník komisie, člen ARGE za SR
Ing. arch. Beata Vaculčíková	SAŽP
Mgr. Jana Horečná Budinská	MŽP SR
František Ďurčenka	SPOD
Ing. Stanislav Doktor	ZMOS
Mgr. art. Marta Mlíchová	SACR
Mária Behanovská	VIPA
PhDr. Jarmila Strelková, CSc.	NOC
Ing. Zoltán Balko	SZKT
Ing. Pavel Kokuľa	Environmentálny fond
Ing. Ján Trajčík	Dexia banka Slovensko
Jozef Mezovský	vítaz SDR 2007
Ing. Pavel Bendík	vítaz SDR 2003
Miroslav Ďuráči	vítaz SDR 2001
Ing. Jozef Adam	Banskobystrický samosprávny kraj
Ing. Eva Halmová	Nitriansky samosprávny kraj
Ing. Milan Filip	Košický samosprávny kraj
Ing. Soňa Poliaková	Trenčiansky samosprávny kraj
Ing. Michal Puobiš	Trnavský samosprávny kraj
Mgr. Jana Bracíniková	Žilinský samosprávny kraj

Výsledky súťaže „Dedina roka 2009“

1. víťazom súťaže v roku 2009 je a titul **DEDINA ROKA** získala obec **DOBRÁ NIVA** (okres Zvolen)
2. **MIESTO** obsadila obec **PRENČOV** (okres Banská Štiavnica)
3. **MIESTO** obsadila obec **MOŠOVCE** (okres Turčianske Teplice)

Mimoriadna cena bola udelená:

obci **PRUSKÉ** (okres Ilava)
Za výnimočnú, dlhodobú systémovú spoluprácu so všetkými obyvateľmi na tvorbe a rozvíjaní moderného ducha dediny

V jednotlivých kategóriách získali obce nasledovné **OCENENIA**:

• V kategórii „Dedina ako hospodár“

TRENČIANSKA TURNÁ (okres Trenčín)

Za vytváranie priaznivých podmienok pre dynamický sociálno-ekonomický a spoločenský rozvoj obce

• V kategórii „Dedina ako maľovaná“ ocenenie nebolo udelené

• V kategórii „Dedina ako klenotnica“

MALÁ TRŇA (okres Trebišov)

Za zachovanie a rozvíjanie výnimočných prírodných a historických hodnôt kultúrnej krajiny, tradičného hospodárenia a pohostinnosti

• V kategórii „Dedina ako pospolitosť“

SLOVENSKÁ ĽUPČA (okres Banská Bystrica)

Za príkladnú súdržnosť obyvateľov, moderné formy bohatého spolkového života a rozvoj tradícií

• V kategórii „Dedina ako partner“

MALÉ DVORNÍKY (okres Dunajská Streda)

Za tvorbu a rozvíjanie všestranných partnerstiev prispievajúcich k dynamickému rozvoju obce

• V kategórii „Dedina ako hostiteľ“ ocenenie nebolo udelené

• Cenu za „Starostlivosť o zeleň a životné prostredie“ získali obce:

HONTIANSKE MORAVCE (okres Krupina)

Za prístup k využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a technológií priaznivých pre životné prostredie

KORYTÁRKY (okres Detva)

Za vyvážené hospodárenie v špecifickom krajinom prostredí a starostlivosť o krajinu

„Internetové divácke hlasovanie“ vyhrala obec

OKOLIČNÁ NA OSTROVE (okres Komárno)

Zvláštnu cenu Slovenskej agentúry pre cestovný ruch získala obec

MOŠOVCE (okres Turčianske Teplice)

Za aktívne zhodnocovanie potenciálu obce pri tvorbe regionálneho produktu cestovného ruchu

Nad rámec ocenení komisia udelila uznanie nasledovným obciam:

OKOLIČNÁ NA OSTROVE (okres Komárno)

„Za vytváranie podmienok pre všestranné športové aktivity“

SLOVENSKÝ GROB (okres Pezinok)

„Za udržiavanie tradičnej gastronómie“

„mediálny partner“
pri internetovom hlasovaní
na www.e-obce.sk

VÍTAZ SÚŤAŽE

DOBRÁ NIVA

Kraj:	Banskobystrický
Okres:	Zvolen
Rozloha katastra:	5 251 ha
Počet obyvateľov:	1 848
Starosta obce:	Ing. Marta Sýkorová

Dobrá Niva leží 13 km južne od mesta Zvolen, v južnej časti Pliešovskej kotliny, v údolí rieky Neresnica. Chotár obce je takmer zo všetkých strán obklopený horami. Na západe a severozápade zasahuje do chotára Chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy, na východe a severovýchode pohorie Javorie. V katastri sa nachádza Chránený areál Gavurky, jedno z najvýznamnejších chránených území v strednej Európe, zaradené do sústavy siete NATURA 2000 ako územie európskeho významu. Územie Gavurky po r. 1968 dlhodobo využívali sovietske vojenské jednotky so sprievodnými negatívnymi vplyvmi. Po ich odchode bolo potrebné v tejto oblasti realizovať rozsiahle sanačné a asanačné práce.

Prvá písomná zmienka o Dobrej Nive sa zachovala v listine kráľa Štefana V. z roku 1270. V nej

potvrďuje výsady mestečka, ktoré mu udelil na základe už dávno užívaných práv v roku 1254 kráľ Belo IV. Obyvatelia Dobrej Nivy sa v minulosti zaoberali poľnohospodárstvom, chovom oviec a hovädzieho dobytká, pálením dreveného uhlia a furmančením. Bohato boli zastúpené mnohé remeslá. Dobrá Niva aj v ťažkých rokoch si vďaka národne uvedomelým kňazom a učiteľom zachovala svoju národnú identitu, lásku k ľudovým tradíciám aj rodnej reči.

Hlboké korene obce s bohatou históriou, ľudovými tradíciami, znášanlivosť, partnerstvo a spolupráca sú tým, na čom obec znovu stavia. Životaschopnosť tohto vidieckeho sídla sa posilňuje prostredníctvom skutočne výnimočného vnútorného potenciálu ľudských zdrojov. Obyvatelia obce sú hrdí na svoj pôvod a v tomto duchu vedú aj ďalšiu generáciu. Napriek dnešnej všeobecne rozvinutej konzumnej spoločnosti je tu prítomná výnimočná schopnosť

obyvateľov stretávať a združovať sa, vzájomne sa rešpektovať, komunikovať a spolupracovať pri formovaní ekonomického a kultúrneho života.

Obec sa vyznačuje veľkým súborom zachovalých a funkčných ľudových obydlí a historických stavieb. Celé ulice majú pôvodný pôdorys a charakter. Dominantou zrekonštruovaných parkov námestia obce je storočná otvorená dobronívska kamenná brána, ktorá bola prenesená z rodinného domu, a tak zachránená pred totálnou deštrukciou. Predstavuje nielen charakteristický obecný architektonický artefakt, ale deklaruje aj otvorenosť a srdečnosť občanov obce voči jej návštevníkom. Hmotné – nehnuteľné prostredie výrazne dopĺňajú zachované a živé miestne kultúrne hodnoty; miestnu identitu a sebedomie obyvateľstva dokumentujú komunitné aktivity v oblasti folklóru, remesiel, športu, predovšetkým však v oblasti regionálneho a ekologického vzdelávania. Bohatý spoločný a spoločenský život v obci, rozsiahla a rôznorodá práca s deťmi a mládežou prispievajú k vysokej kvalite života a miestnej hrdosti.

Časť obyvateľstva obce sa zaoberá poľnohospodárstvom, mnohí súkromne podnikajú, časť pracuje v obci alebo v blízkych mestách Zvolen, Banská Bystrica a Krupina v závodoch, obchodoch alebo úradoch. Obec rozumným hospodárením so svojím majetkom, jeho neustálym zveľadovaním, spolupracou s občanmi a miestnymi podnikateľmi a ich podporou, vytvára podmienky pre čoraz kvalitnejší život v obci. Vyhľadávaním možností z rôznych grantových programov a výziev a vypracovávaním mnohých úspešných projektov obec kontinuálne získava od súkromných poskytovateľov, nadácií, zo štátneho rozpočtu a v neposlednom rade najmä z eurofondov, cenné nenávratné finančné prostriedky do obecného rozpočtu, ktoré následne využíva pre systémové skrášľovanie obce a skvalitňovanie života jej občanov, ktorí tak získavajú presvedčenie, že v tejto obci sa naozaj oplatí žiť.

Dobrá Niva je nasledoviahodným príkladom zachovania a rozvoja obce na Slovensku.

www.obecdobraniva.sk

PRENČOV

2. miesto v súťaži

2. MIESTO

Kraj: Banskobystrický
 Okres: Banská Štiavnica
 Rozloha katastra: 2 450 ha
 Počet obyvateľov: 620
 Starosta obce: Bc. Alena Ciglanová

Obec je dlhodobo vedúcou a hybnou silou pri presadzovaní nových myšlienok a organizovaní aktivít vo svojom blízkom aj širšom okolí. Prioritný význam kladie na ochranu životného prostredia, udržiavanie a obnovu verejných priestranstiev, vrátane zelene a drobnej architektúry, využívanie obnoviteľných zdrojov energie a podporu vidieckeho cestovného ruchu. Jedným z hlavných cieľov obce je chrániť národné historické, kultúrne a duchovné dedičstvo, dôležitá je obnova tradičných hodnôt. Z množstva záujmových združení sú v obci najaktívnejšie: ochotnícke divadlo, FS Prenčov a miestny klub dôchodcov.

Prenčov je malebná dedina ležiaca pod južnými svahmi vrchu Sitno, v údolí riečky Štiavničky v blízkosti mesta Banská Štiavnica, ktorej krajina a sídelná štruktúra okolia je pre svoje historické a kultúrne kvality zaradená do svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.

S Prenčvom je bytostne spätá osobnosť slovenského národného a vedeckého života, zakladateľa Muzeálnej slovenskej spoločnosti a charitatívnych spolkov Andreja Krmeťa. Jeho pamiatka je venovaná pamätná tabuľa, pamätná izba a náučný chodník, ktorý vedie až na vrch Sitno.

Najväčším podujatím, ktoré obec pravidelne organizuje, je ľudový festival Podsitnianske dni hojnosti. Festival sa koná aj v ďalších obciach združených v Mikroregióne Južné Sitno. Je ukážkou štedrosti, srdečnosti, zručnosti a pohostinnosti domáceho obyvateľstva.

V obci vládnu priateľské medziľudské vzťahy, každý, kto potrebuje pomoc, nájde ju vo svojej komunite. Obec zabezpečuje pre obyvateľov rôzne školenia a vzdelávanie. Informovanosťou pomáha ľuďom zaujímať sa o veci verejné, riešiť spoločné problémy, podieľať sa na zveľaďovaní obce, plánovať svoju budúcnosť. Za najlepšiu investíciu do budúcnosti považuje čas strávený s deťmi, čím prispieva k trvalo udržateľnému rozvoju (ekologická výchova), zvyšovaniu zamestnanosti a vytváraniu občianskej spoločnosti obce.

www.prencov.ocu.sk

MOŠOVCE

3. miesto v súťaži

3. MIESTO

Tam, kde nížina Turčianskej kotliny začína prerastať v podhorský hrebeň jedinečnej Veľkej Fatry s vrcholmi Ostrou a Drienkom, leží dedina, mestečko Mošovce.

Mošovce patria k najväčším turčianskym obciam. Ich bohatú históriu dokladá nielen množstvo zachovaných pamätihodností, ale aj fakt, že svoje dejiny píšu už viac ako 770 rokov.

Okolie obce je skutočne jedinečné. Komplex historických alejí a zelene vytvára esteticky pôsobivú mozaikovitú rozčlenenú krajinu, citlivo nadväzujúcu na lesné komplexy Veľkej Fatry s vrcholmi Tlstou, Ostrou a Drienkom, jedným z neoficiálnych symbolov obce. Toto pohorie patrí k turisticky najpríťažlivejším horstváom na Slovensku.

V minulosti boli Mošovce významným remeselníckym strediskom Turca. Charakter vznikajúceho mestečka potvrdzuje zachovalá stavebná štruktúra, ktorej v centre obce dominuje kaštieľ a park na námestí.

Mošovce dali slovenskému národu veľa významných osobností, najvýznamnejším z rodákov je veľký básnik Slovanov filozof Ján Kollár, ktorý svojou básnickou skladbou Slávy dcéra nesmrteľne vstúpil najmenej do dvoch národných literatúr.

Mošovce sú životaschopnou slovenskou dedinou, ktorá si uchovala historickú noblesu malého mestečka. Vďaka prírodnému prostrediu Veľkej Fatry predstavuje atraktívny rekreačný priestor s množstvom pozoruhodností. Ekonomické oživenie tohto vidieckeho priestoru a jeho komplexný rozvoj vychádza z prírodných daností, odkazu bohatej minulosti a historických osobností.

Kraj: Žilinský
 Okres: Turčianske Teplice
 Rozloha katastra: 5 700 ha
 Počet obyvateľov: 1 357
 Starosta obce: Ing. Ján Žirko

www.mosovce.sk

Obec získala zvláštnu cenu Slovenskej agentúry pre cestovný ruch – **Za aktívne zhodnocovanie potenciálu obce pri tvorbe regionálneho produktu cestovného ruchu**

TRENČIANSKA TURNÁ

HOSPODÁR

Kraj: Trenčiansky
Okres: Trenčín
Rozloha katastra: 1 823 ha
Počet obyvateľov: 3 020
Starosta obce: Ing. František Ježík

Trenčianska Turná sa nachádza uprostred Trenčianskej kotliny, ktorá je lemovaná nádhernou scenériou pohorí Strážovskej vrchoviny, majestátneho Považského Inovca a na západe ju uzatvára pohorie Bielych Karpát. Zároveň je priesečníkom dôležitých obchodných ciest sever – juh (Baltické – Stredozemné more) a východ – západ (stredné Slovensko a Morava).

„Dedina ako hospodár“

Ocenenie „Za vytváranie priaznivých podmienok pre dynamický sociálno-ekonomický a spoločenský rozvoj obce“

Obec v blízkosti krajského mesta Trenčín od dávna plnila poľnohospodársku, remeselnícku a zásobovaciu funkciu. Túto svoju tradíciu úspešne rozvíja vytváraním priaznivých podmienok pre dynamický ekonomický rozvoj. V 90. rokoch obec získala od štátu zdevastovaný hospodársky dvor Horný majer, ktorý prebudovala na modernú priemyselnú zónu. Spolupráca obce a podnikateľských subjektov je na vysokej úrovni, čím územie vytvára podmienky vhodné pre rekreáciu.

Obec obnovila Turňanskú tradíciu Stromčekových slávností – vysádzanie okrasných a ovocných stromov na vopred určené plochy. Kultúrne a folklórne tradície zachovávajú: folklórna skupina Večernica, detský folklórny súbor Štvorlístok a dychová hudba Trenčianska dvanásťka. Plánuje sa rekonštrukcia rozhodujúcej bitky, kde sa stretli kurucké vojská Františka II. Rákociho a cisárske vojská generála Haistera.

Trenčianska Turná má spracovaný územný plán, ktorý spolu s výhodnou polohou obce v blízkosti krajského mesta zvyšuje záujem o výstavbu rodinných a bytových domov. Dbá sa na dôsledné dodržiavanie regulatívov, s dôrazom na zachovanie vidieckeho rázu obce.

www.trencianskaturna.sk

MALÁ TRŇA

KLENOTNICA

Kraj: Košice
Okres: Trebišov
Rozloha katastra: 986 ha
Počet obyvateľov: 444
Starosta obce: Monika Rakacká

„Dedina ako klenotnica“

Ocenenie „Za zachovanie a rozvíjanie výnimočných prírodných a historických hodnôt kultúrnej krajiny, tradičného hospodárenia a pohostinnosti“

Malá Trňa je južozemplínska vinohradnícka dedina na juhozápadnom úpätí Zemplínskych vrchov, nachádza sa v srdci slovenskej časti Tokajskej vinohradníckej oblasti a patrí medzi tie zemplínske obce, ktoré majú už dávnu tradíciu výroby znamenitého tokajského vína. Slovenská tokajská vinohradnícka oblasť patrí medzi najmenšie na svete, ale svojimi kvalitami sa radí medzi svetovú špičku. História pestovania viniča niektoré pramene odvádzajú už od doby rímskej.

Pre tunajšie prostredie sú typické kilometre dlhé podzemné pivnice. Za ich vznik územie vďačí útočným tatárskym nájazdom, mnohé z pivníc pochádzajú z 12. storočia a sú zapísané ako národné kultúrne pamiatky. Ich stála teplota a prítomnosť plesne Botrytis Cinerea vytvárajú ideálne podmienky na kvasenie a zrete vína.

Malá Trňa je upravená a čistá dedinka, vinice sú udržiavané a obnovované, rovnako vínne pivnice. Na úpätí Zemplínskych vrchov vyniká dominantna renesančného kostola - identifikačný znak obce. Sú tu originálne a zachovávané tradície a zvyky, tanec, spev, vyšívanie, gastronómia. V živej spolupráci so susednými dedinami aj s regionálnou samosprávou dedina využíva tieto danosti prioritne na rozvoj rekreácie a turizmu aktivitami viazanými na všetko, čo súvisí s pestovaním viniča, výrobou a konzumáciou tokajských vín.

www.malatrna.eu

SLOVENSKÁ ĽUPČA

POSPOLITOSŤ

Kraj: Banskobystrický
Okres: Banská Bystrica
Rozloha katastra: 3 233 ha
Počet obyvateľov: 3 133
Starosta obce: Ing. Peter Lakomčík

„Dedina ako pospolitosť“

Ocenenie „Za príkladnú súdržnosť obyvateľov, moderné formy bohatého spolkového života a rozvoj tradícií“

Slovenská Ľupča sa nachádza v severnej časti Banskobystrického kraja, vo východnej časti Banskobystrického okresu. Patrí do Mikroregiónu Pod Panským dielom, ktorý združuje osem obcí.

Obec má dobre rozvinuté vnútorné partnerstvá a na nadštandardnej úrovni spolupracuje so všetkými subjektmi v obci. Pôsobí tu množstvo tradičných a netradičných spolkov a záuj-

mových skupín, ktoré sú mimoriadne aktívne a podieľajú sa na organizovaní kultúrno-spoločenských akcií. Ide o: OZ – OFK, DHZ, SOKOL, hokejbal, malý futbal, SZPB, SČK, Jednota dôchodcov, SZZ, SZZP, včelári, Mestečko, T.R.T., Is-tota, DOS, DFS Dratvárik, Saxofónové kvarteto, Dychovka Ľupčianka, Rómsky súbor Dživipen, FS Partizán.

Dom remesiel vznikol v roku 2003 z iniciatívy občianskych združení OZ Mestečko a Turisticko-relaxačného teamu (T.R.T.). Jeho cieľom je oživenie zabudnutých remesiel a rozvíjanie remeselných a umeleckých zručností detí aj dospelých. Organizujú sa tu pravidelné stretnutia, kurzy remesiel pre deti a dospelých a predstavenia bábkového divadla. Dom remesiel má svoje dielne: paličkovaná čipka a textilná dielňa, keramická a rezbárska dielňa, maľovanie na hodváb, batika a bábkové divadlo.

Tradícia Turičného jarmoku bola v obci obnovená v roku 2000 pri oslavách 750. výročia prvej písomnej zmienky o obci. Organizátorom je obec v spolupráci s OZ Mestečko a MR Pod Panským dielom. Jarmok je organizovaný každoročne na Turíce, začína sa sprievodom obcou a sú prezentované tradičné ľudové remeslá. Súčasťou Turičného jarmoku je aj Mikroregionálny dvor, ktorý je zastúpený obcami združenia MR Pod Panským dielom.

www.slovenskalupca.sk

MALÉ DVORNÍKY

PARTNER

„Dedina ako partner“

Ocenenie „Za tvorbu a rozvíjanie všestranných partnerstiev prispievajúcich k dynamickému rozvoju obce“

Malé Dvorníky sa nachádzajú v srdci Žitného ostrova, v oblasti s úrodnou pôdou a množstvom močarísk a mokradí. Vďaka významnej prirodzenej akumulácii podzemných a povrchových vôd patrí do chránenej vodohospodárskej oblasti.

V 13. storočí bola obec známa ako usadlosť dvoranov slúžiacich na Bratislavskom hrade, neskôr ako šľachtická osada pod názvom Oduor. Cenné archeologické nálezy v obci siahajú však až do obdobia Keltov a Avarov.

Od roku 1990, kedy sa obec stala samostatnou, zaznamenala značný rozvoj. V roku 2000 pribudol v obci multifunkčný obecný dom, neskôr nové športovisko a odpočívadlo s trstinovou strechou. Vďaka vlastnej hospodárskej činnosti, vytvoreniu hospodárskej zóny a etablovaní troch firiem je v obci dostatok pracovných príležitostí. K rozvoju obce významne prispievajú aj početné partnerstvá. Obec je zakladajúcim členom združenia obcí Mikroregiónu Klátovské rameno, ďalej spolupracuje s maďarským partnerom v oblasti využitia solárnej energie, udržiava partnerstvo s obcou z Českej republiky, je členom MAS Vodný raj – Aquaparadiso – Víziparadicsom, ktorej strategickým cieľom

Kraj: Trnavský
Okres: Dunajská Streda
Rozloha katastra: 854 ha
Počet obyvateľov: 1 030
Starosta obce: Ing. Zoltán Marczell

je skvalitniť život na vidieku a zabezpečiť jeho zdravý a harmonický trvalo udržateľný rozvoj pri zachovaní hodnôt a tradícií vidieka pre súčasné a budúce generácie. Obec tiež spolupracuje s RRA ISTER na príprave a realizácii spoločných projektov a tvorbe nových cezhraničných partnerstiev.

www.maledvorniky.sk

HONTIANSKE MORAVCE

STAROSTLIVOSŤ O ZELEŇ
A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Kraj: Banskobystrický
Okres: Krupina
Rozloha katastra: 1 683 ha
Počet obyvateľov: 893
Starosta obce: Ing. Rudolf Gabryš

Hontianske Moravce sa nachádzajú v juhozápadnom cípe Banskobystrického kraja a okresu Krupina, v susedstve kúpeľov Dudince. Ležia v Ipeľskej pahorkatine, na nive sútoku Veperec-

www.moravce.sk

„Starostlivosť o zeleň a životné prostredie“

Ocenenie „Za prístup k využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a technológií priaznivých pre životné prostredie“

kého, Lišovského a Trstianskeho potoka. Obec tvoria dve miestne časti – Opátovo a Kostolné Moravce.

Historické osídlenie chotárov obce pochádza z mladšej doby kamennej. Doterajšia história obce je detailne zaznamenaná v publikácii Vlastivedná monografia Hontianske Moravce, ktorá získala 1. cenu v súťaži Slovenská kronika 2005. K prioritám obce patrí práca a spolupráca so všetkými vekovými skupinami obyvateľstva, predovšetkým s deťmi základnej a špeciálnej školy a seniormi. Prostredníctvom obce, spolkov a združení sa udržiavajú tradície a bohatý kultúrno-spoločenský život. Obec má zriadenú vlastnú káblovú televíziu a prostredníctvom mikrovlnných zariadení obec umožňuje pripojenie na internet už pre 40 % domácností.

Hontianske Moravce sú typickou poľnohospodárskou obcou, poľnohospodárska pôda tvorí 82 % rozlohy obce, pričom v tejto výmere je aj 35 ha viníc.

Príkladná je starostlivosť o životné prostredie, napríklad pravidelná údržba približne 5 ha plôch verejnej zelene, separovaný zber odpadov, obcou vybudovaná kanalizácia aj s domovými prípojkami, fungujúca koreňová čistička odpadových vôd alebo výstavba bioplynovej stanice pre výrobu tepla a elektrickej energie z poľnohospodárskych plodín a bioodpadu.

KORYTÁRKY

STAROSTLIVOSŤ O ZELEŇ
A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

„Starostlivosť o zeleň a životné prostredie“

Ocenenie „Za vyvážené hospodárenie v špecifickom krajinnom prostredí a starostlivosť o krajinu“

Korytárky sa nachádzajú v centrálnej časti okresu Detva a Banskobystrického kraja. Ležia vo východnej časti Zvolenskej kotliny, v doline rieky Slatina a na prilahých vrškoch po oboch stranách toku. Obec bola v minulosti súčasťou Kriváňa, osamostatnila sa v roku 1993. Charakteristická je rozptýleným laznickým osídlením, vďaka kolonizácii na valaskom práve v 16. storočí. Súčasnú centrum obce vzniklo po II. svetovej vojne.

Z celkovej výmery obce poľnohospodárska pôda tvorí 85 %, pričom trvalé trávne porasty pokrývajú 641 ha. To svedčí o kontinuite využívania krajiny pre chov oviec, kôz a hovädzieho dobytku.

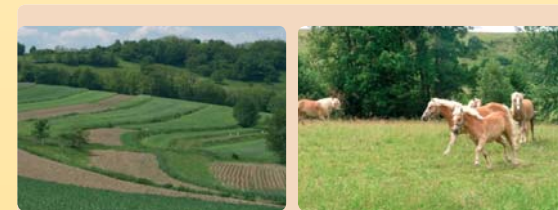
Korytárky sú bohaté na tradičnú ľudovú kultúru. V obci pôsobi viacerí ľudových umelcov, ktorí sa zaoberajú výrobou drevených krížov, detviarskych brán, studní (bratia Ľuptákovci),

Kraj: Banskobystrický
Okres: Detva
Rozloha katastra: 899 ha
Počet obyvateľov: 1 003
Starosta obce: Juraj Malatinec

úžitkových predmetov každodennej potreby (hrable, kosiská, násady, koše – Malatinec, Vilhan), ale aj fujár a píšťal (Matuška). Aktívne sú aj výšivkárky ľudových odevov a motívov (Mičudová, Malatincová, Lapinová, Mitterová). Ľudovú hudbu, tanec a piesne udržiavajú FS Podpolianski vrchári, LH Vilhanovci, Ženská spevácka skupina, ochotnícky krúžok Korytko a Jednota dôchodcov. Obec v spolupráci s Folklórnym OZ Javorie každoročne organizuje dva folklórne festivaly: Celoslovenskú prehliadku fujarášov a Celoslovenskú prehliadku heligonkárov.

Výnimočnou črtou obce je však to, že život na lazoch nevymiera, ale naopak, rozvíja sa pri súčasnom udržiavaní tradičného obhospodarovania krajiny na „úzkych pásoch polí voňajúcich chlebom“...

www.korytarky.sk

PRUSKÉ

MIMORIADNA CENA

Kraj: Trenčiansky
 Okres: Ilava
 Rozloha katastra: 1 293 ha
 Počet obyvateľov: 2 119
 Starosta obce: MUDr. Viliam Cíbig, PhD.

„Mimoriadna cena“

Ocenenie „Za výnimočnú, dlhodobú systémovú spoluprácu so všetkými obyvateľmi na tvorbe a rozvíjaní moderného ducha dediny“

Pruské sa nachádza v strednom Považí, na úpätí Bielych Karpát, pod Vršateckými bradlami. Súčasťou obce sú miestne časti Podvažie, Výčapy a Savčina.

Obec je prirodzeným lídrom Mikroregiónu Zdroje Bielych Karpát, aktívnym členom Euroregiónu Biele-Bílé Karpaty a Združenia obcí Pod Bielymi Karpatami a už osem rokov prezentuje kreatívne aktivity vo všetkých oblastiach rozvoja. Neutíchajúca činnosť obyvateľov pod vedením obce je viditeľná na postupnom bu-

dovaní a raste kvality života. Spolupráca obce s poľnohospodárskym družstvom a podnikateľskými subjektmi je intenzívna.

Nadštandardná účasť obyvateľov na komunitnom plánovaní a dobrovoľná účasť na realizovaní jednotlivých aktivít a investícií je samozrejmosťou. Obec tvorivo nadväzuje na odkaz františkánskeho kňaza Hugolína Martina Gavloviča, najvýznamnejšieho autora didakticko-reflexívnej lyriky slovenskej barokovej literatúry, ktorý v obci pôsobil a je tretím Slovákom zapísaným v zozname Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Divadelný súbor Hugo, ktorý na profesionálnej úrovni uviedol muzikál *Mystérium*, sa ako jeden z mnohých spolkov významne podieľa na tvorbe netradičných kultúrnych, spoločenských, športových podujatí. BALUT – Škola slovenskej vzájomnosti, je len jedným z početných pravidelných cezhraničných podujatí s nadviazaním živých osobných kontaktov obyvateľov.

V súťaži Dedina roka 2005 obec získala ocenenie Dedina ako hospodár a v súťaži Dedina roka 2007 sa umiestnila na 3. mieste.

Ocenené obce v súťaži Dedina roka 2009

Technická podpora hodnotenia súťaže

www.pruske.sk

Európska cena obnovy dediny 2010

Európske ocenenie za rozvoj vidieka a obnovu dediny pod mottom „Nová energia pre silnú spoluprácu“

Cieľom Európskeho pracovného spoločenstva pre rozvoj vidieka a obnovu dediny (ARGE) so sídlom vo Viedni je predovšetkým posilniť medzinárodnú výmenu skúseností medzi členskými krajinami a regiónmi EÚ, vytvárať pozitívny verejný záujem o problémy ľudí žijúcich na vidieku a čo najlepšie podporovať rozvoj životaschopných a atraktívnych dedín a udržiavanie krajiny. ARGE uskutočňuje celý rad aktivít v rôznych európskych regiónoch, ktoré sa sústreďujú predovšetkým na ekologické, ekonomické, sociologické a kultúrne otázky života na vidieku. Popri medzinárodných kongresoch, rokovaníach a diskusných fórach, početných publikáciách a pravidelných exkurziách organizuje v dvojročných intervaloch súťaž o Európsku cenu obnovy dediny. Slovenská republika je členom ARGE prostredníctvom MŽP SR od r. 1997 a odvtedy sa pravidelne zúčastňuje na

zasadnutiach riadiaceho výboru ARGE, kongresov a študijných ciest po krajinách EÚ, zameraných na ochranu a tvorbu vidieckej krajiny, má prístup k veľkému množstvu odborných materiálov a do európskej súťaže vyslala tri obce – víťazov národnej súťaže Dedina roka.

Súťaž o 11. európsku cenu obnovy dediny je organizovaná s cieľom prezentovať a odmeniť vynikajúce a príkladné aktivity a iniciatívy pri zohľadnení ekonomického a kultúrneho kontextu. Prioritným kritériom je, aby realizované opatrenia prispievali k trvalo udržateľnému posilňovaniu životaschopnosti vidieckych oblastí v zmysle Vízie pre rozvoj vidieka a obnovu dediny v Európe a v zmysle Miestnej Agendy 21. Motto súťaže podporuje najmä tie obce a vidiecke komunity v Európe, ktoré s novou energiou – v doslovnom aj prenesenom význame, posilňujú svoj ekonomický potenciál, ekologické kvality a sociálnu súdržnosť.

Kritériá hodnotenia

A. Orientácia a stratégia

1. Vízia
2. Trvalá udržateľnosť
3. Komplexnosť

B. Metódy

1. Vlastná iniciatíva a účasť občanov
2. Informovanosť a komunikácia
3. Spolupráca a spolupôsobenie expertov
4. Kooperácia a sieťovanie

C. Ciele

1. Posilnenie ekologického poľnohospodárstva a lesného hospodárstva pri rešpektovaní kultúrnej krajiny
2. Tvorba a rozvoj miestnej zamestnanosti, s ohľadom aj na regionálne logistické (dodávateľské) reťazce
3. Zodpovedné a ekologické zaobchádzanie s prírodnými zdrojmi a využitie obnoviteľných surovín
4. Rozvoj sídla pri zohľadnení ekonomických, ekologických a spoločenských požiadaviek
5. Symbióza hodnotného starého a kvalitného nového stavebného fondu
6. Posilnenie identity a sebavedomia obyvateľov
7. Tvorba nových zariadení a sociálno-kultúrnych kvalít
8. Podpora rovnosti šancí všetkých generácií, národností, minorít a pohlaví na hospodárskom, spoločenskom a kultúrnom živote

D. Súlad s mottom súťaže

Účasť a úspechy slovenských obcí v Európskej súťaži

Európska cena obnovy dediny 2002

Motto európskej súťaže v roku 2002: „Prekračovanie hraníc“

Počet súťažiacich obcí: 33 z 11 európskych krajín

Vítaz: Grosses Walsertal, Vorarlberg, Rakúsko

Soblahov: cena za mimoriadne výkony vo viacerých oblastiach obnovy dediny

„Cena za mimoriadne výkony vzťahujúce sa na rozvoj rekreačného strediska s vysokými ekologickými kvalitami, zlepšenie infraštruktúry a situácie zamestnanosti, zachovávaním národnej kultúry a za opatrenia na báze vzorovej kooperácie s krajským mestom a občianskou iniciatívou.“

Európska cena obnovy dediny 2004

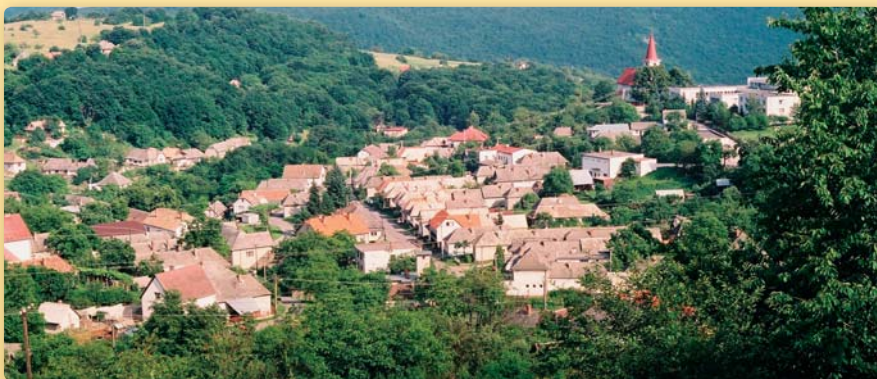
Motto európskej súťaže v roku 2004: „Cestou k jedinečnosti“

Počet súťažiacich obcí: 32 z 11 európskych krajín

Vítaz: Ummendorf, Sasko-Anhaltsko, Nemecko

Hrušov: cena za mimoriadne výkony vo viacerých oblastiach obnovy dediny

„Ocenenie z dôvodu, že za najťažších geografických a hospodárskych podmienok je na najlepšej ceste uchrániť si svoju identitu, vybudovať infraštruktúru, zlepšiť kvalitu života a vybudovať prijateľný turizmus pri uplatňovaní tradičných remesiel a kultúrnych aktivít. Pozoruhodná je aj integrácia Rómov v škole a spoločnosti, ako aj príkladná spolupráca so susednými obcami a združeniami.“

Európska cena obnovy dediny 2006

Motto európskej súťaže v roku 2006: „Zmena ako príležitosť“

Počet súťažiacich obcí: 30 z 11 európskych krajín

Vítaz: Koudum, Friesland, Holandsko

Vlachovo: ocenenie za mimoriadne výkony

„Cena za to, akým pozoruhodným spôsobom stavia svoj rozvoj na napojení stavebno-kultúrnych a krajinárskych kvalít a prijateľného turizmu. Mnohé parciálne projekty, ako renovácia kaštieľa, či revitalizácia rybníkov, sú úspešným znakom tohto snaženia. Odborný dohľad a výrazná občianska angažovanosť sú ďalšími veľkými pozitívami.“

Európska cena obnovy dediny 2008

Motto európskej súťaže v roku 2008: „Budúcnosť cestou spoločenských inovácií“

Počet súťažiacich obcí: 29 z 12 európskych krajín

Vítaz: Sand in Taufers (Taliano)

Liptovská Teplička: Kandidát na víťazstvo a Európska cena obnovy dediny za komplexný, trvalodržateľný rozvoj dediny mimoriadnej kvality v súlade s mottom súťaže

„Okúzljuje všestranným rozvojom, ktorý sa snaží vyhovieť požiadavkám na poľnohospodárstvo, výstavbu, sociálny, ekonomický a ekologický rozvoj. Príkladným je jednoznačný prechod na biologicko-ekologické hospodárenie na lúčach a pasienkoch už v prvých okamihoch rozvoja obce, čo poukazuje na zodpovedný prístup k zachovaniu aj v európskom meradle jedinečnej kultúrnej krajiny. Vysokou mierou oslovujú aj ďalšie aktivity, ako miestne komunikácie obmedzené uvedomeľým spôsobom, úspešné turistické iniciatívy, prierezové prístupy k obehu produktov, angažovaná starostlivosť o tradície, mimoriadne inovatívna škola, výrazné otvorenie sa pre moderné informačno-komunikačné médiá prostredníctvom vlastnej miestnej televízie s týždňovým regionálnym programom a v neposlednom rade príkladná spolupráca s rómskou komunitou, ktorá tvorí 25 % miestneho obyvateľstva a ktorú sa obec snaží integrovať, ale nie asimilovať.“

Z histórie našej súťaže

Výsledky 1. ročníka súťaže Dedina roka 2001

Vítaz súťaže DEDINA ROKA 2001

- obec **SOBLAHOV** (okres Trenčín), starosta obce: M. Ďuráči

OCENENIA:

- obec **BRDÁRKA** (okres Rožňava) „Za rozvoj ľudského potenciálu“
- obec **BUKOVCE** (okres Stropkov) „Za rozvoj kultúrnych tradícií“
- obec **SEMEROVO** (okres Nové Zámky) „Za rozvoj ľudského potenciálu“
- obec **SLOVENSKÝ GROB** (okres Pezinok) „Za rozvoj kultúrnych tradícií“
- obec **SOBLAHOV** (okres Trenčín) „Za starostlivosť o životné prostredie“

Výsledky 2. ročníka súťaže Dedina roka 2003

Vítaz súťaže DEDINA ROKA 2003

- obec **HRUŠOV** (okres Veľký Krtíš), starosta obce: Ing. P. Bendík

Titul „KANDIDÁT NA VÍTAZA“ získali obce:

- **MORAVANY NAD VÁHOM** (okres Piešťany)
- **RAFAJOVCE** (okres Vranov nad Topľou)
- **SMIŽANY** (okres Spišská Nová Ves)
- **ZUBEREC** (okres Tvrdošín)

OCENENIA:

- obec **OSTRATICE** (okres Partizánske) V kategórii „Dedina ako hospodár“
- obec **NIŽNÁ BOCA** (okres Liptovský Mikuláš) V kategórii „Dedina ako maľovaná“
- obec **LIPTOVSKÉ ŠLIAČE** (okres Ružomberok) V kategórii „Dedina ako klenotnica“
- obec **MALÝ KAMENEC** (okres Trebišov) V kategórii „Dedina ako pospolitost“
- obec **DVORIANKY** (okres Trebišov) V kategórii „Dedina ako partner“
- obec **TURČIANSKA ŠTIAVNIČKA** (okres Martin) V kategórii „Starostlivosť o životné prostredie“
- obec **LÚČKA** (okres Rožňava) V kategórii „Rozvoj ľudského potenciálu“
- obec **REJDOVÁ** (okres Rožňava) V kategórii „Rozvoj ľudových tradícií“

Výsledky 3. ročníka súťaže Dedina roka 2005

Vítaz súťaže DEDINA ROKA 2005

- obec **VLACHOVO** (okres Rožňava), starosta obce: Mgr. J. Kováč

2. MIESTO

- obec **ČIERNY BALOG** (okres Brezno)

3. MIESTO

- obec **SEMEROVO** (okres Nové Zámky)

OCENENIA:

- obec **PRUSKÉ** (okres Ilava) V kategórii „Dedina ako hospodár“
- obec **ČEČEJOVCE** (okres Košice – okolie) V kategórii „Dedina ako maľovaná“

V kategórii „Dedina ako klenotnica“ ocenenie nebolo udelené

- obec **PRÍBELCE** (okres Veľký Krtíš) V kategórii „Dedina ako pospolitost“
- obec **POPROČ** (okres Košice – okolie) V kategórii „Dedina ako partner“
- obec **SLOVENSKÝ GROB** (okres Pezinok) V kategórii: „Dedina ako hostiteľ“
- obec **SUCHÁ NAD PARNOU** (okres Trnava) V kategórii „Starostlivosť o životné prostredie“
- obec **ŽALOBÍN** (okres Vranov nad Topľou) **Mimoriadna cena**

Výsledky 4. ročníka súťaže Dedina roka 2007

Vítaz súťaže DEDINA ROKA 2007

obec LIPTOVSKÁ TEPLIČKA (okres Poprad), starosta obce: J. Mezovský

2. MIESTO

obec OČOVÁ (okres Zvolen)

3. MIESTO

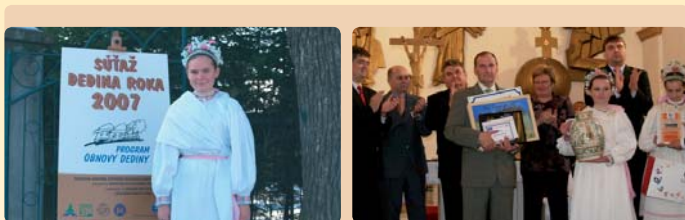
obec PRUSKÉ (okres Ilava)

OCENENIA:

- obec ŠTRBA (okres Poprad) V kategórii „Dedina ako hospodár“

V kategórii „Dedina ako maľovaná“ ocenenie nebolo udelené

- obec RASLAVICE (okres Bardejov) V kategórii „Dedina ako klenotnica“
- obec UHROVEC (okres Bánovce n. Bebravou) V kategórii „Dedina ako klenotnica“
- obec MEDZIBROD (okres Banská Bystrica) V kategórii „Dedina ako pospolitosť“
- obec MORAVANY NAD VÁHOM (okres Piešťany) V kategórii „Dedina ako pospolitosť“
- obec UHROVEC (okres Bánovce n. Bebravou) V kategórii „Dedina ako partner“
- obec ŠTRBA (okres Poprad) V kategórii: „Dedina ako hostiteľ“
- obec SEMEROVO (okres Nové Zámky) V kategórii „Starostlivosť o životné prostredie“
- obec SPIŠSKÝ HRHOV (okres Levoča) Mimoriadna cena
- obec MEDZIBROD (okres Banská Bystrica) vyhrala Internetové divácke hlasovanie

Vyhlasovatelia súťaže Dedina roka 2009:

Slovenská agentúra životného prostredia
Ministerstvo životného prostredia SR
Spolok pre obnovu dediny
Združenie miest a obcí Slovenska

Partneri súťaže:

Agentúra pre rozvoj vidieka
Slovenská agentúra pre cestovný ruch
Vidiecky Parlament na Slovensku
Národné osvetové centrum
Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu
Environmentálny fond
DEXIA banka Slovensko, a.s.
samosprávne kraje

Mediálni partneri:

Vydala: Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica s podporou Environmentálneho fondu

Zostavil: Ing. arch. Anna Kršáková
Ing. Ivona Cimermanová
Ing. Lucia Vačoková

Grafické spracovanie: Gee & Stone, s. r. o.

Rok vydania: 2009

Fotodokumentácia: archív SAŽP a obce zúčastnené v súťaži Dedina roka